

Få branner og lite uvær

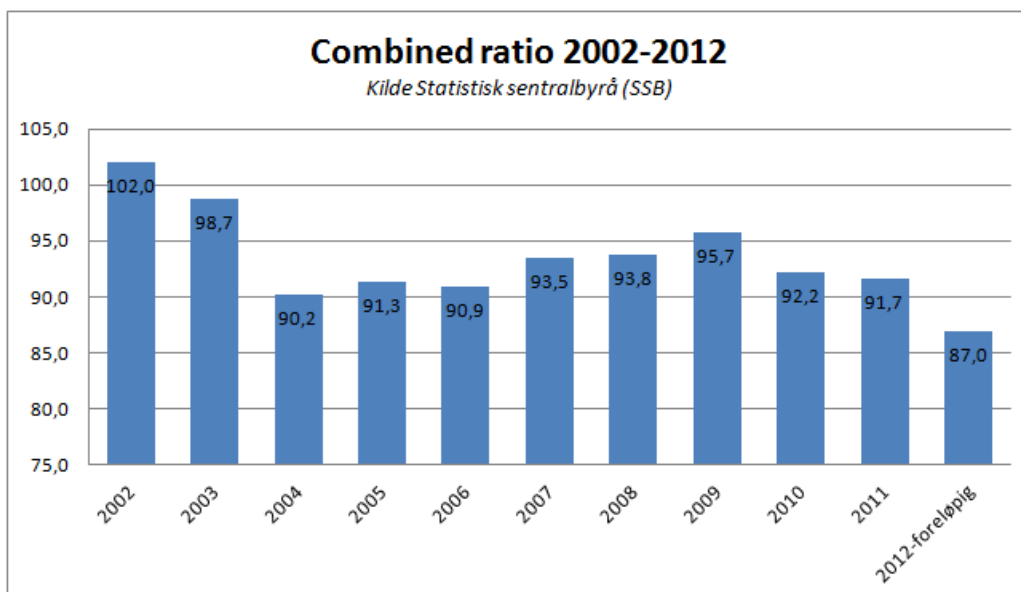
Foreløpig resultat i norske skadeforsikringselskaper viser et samlet overskudd på 15 milliarder kroner før skattekostnad for 2012. Dette er en resultatforbedring på rundt 8 milliarder kroner i forhold til 2011. Hovedårsaken er lave skader. På slutten av 2011 var det mye uvær, som dermed medførte store erstatninger. I fjor var det langt bedre, med få branner og få naturskader. Det forsikringstekniske resultatet er dermed svært godt.

Resultatgraden (resultatet av ordinær drift i forhold til premieinntekten) økte i 2012 hovedsakelig som følge av lavere erstatninger og noe bedre finansinntekter. Finansinntektene økte med 5 prosent fra 2011, men fortsatt er det et stykke igjen til toppåret 2009, hvor finansinntektene var nesten 80 prosent høyere enn i 2012. Resultatet av ordinær virksomhet ble likevel svært bra.

Soliditetsgraden (egenkapital, sikkerhetsavsetninger og skattefrie avsetninger i forhold til premieinntekten) økte fra året før på 131,5 til 143,0 i 2012. Egenkapitalen i 2012 økte fra rundt 43 milliarder i 2011 til rundt 51 milliarder.

Premieinntektene økte med 3 prosent fra året før, mens erstatningskostnadene ble redusert med 3 prosent, noe som dermed gir lavere skadeprosent, fra 72,4 i 2010 til 68,2 i 2012. Samtidig har kostnadsprosenten (kostnader i forhold til premieinntekt) blitt redusert, slik at "combined ratio" (sum av skadeprosent og kostnadsprosent) ble redusert med 4,7 prosentpoeng til 87,0 prosent. Det vil si at for hver premiekrone inn i 2012, gikk 87 øre ut til erstatninger og driftskostnader. Figur 1 viser utviklingen fra 2002 til 2012.

Figur 1

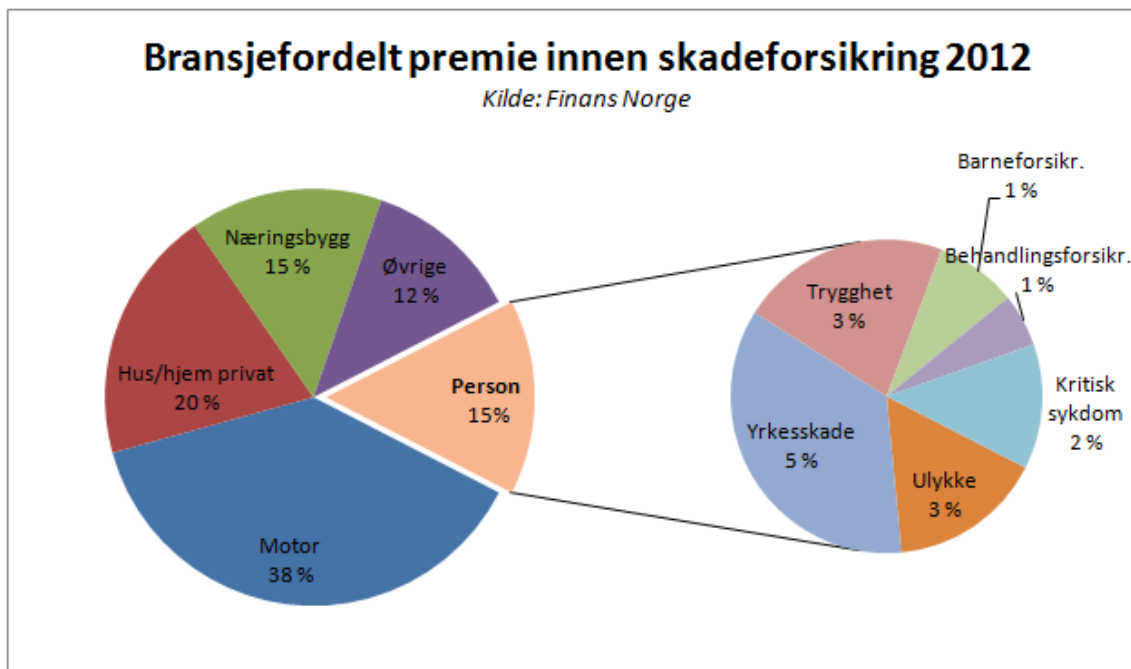
Lavere skadeprosent

I 2002 var skadeprosenten på 78 og driftskostnadene utgjorde nesten 25 prosent. I en tiårsperiode har kostnadsprosenten blitt redusert ved at selskapene har gjennomført ulike tiltak for effektivisering av driften. Kostnadene innen skadeforsikring totalt utgjør nå rundt 19 prosent av premien, mens de i 2003 utgjorde nesten 25 prosent. Riktignok er noen av elementene som inngår i driftskostnaden omdefinert til erstatningskostnader siden den gang, men likevel er storparten av driftskostnadselementene de samme.

Som en illustrasjon kan en si at dersom kostnadsprosenten i 2012 hadde vært som i 2003 på nesten 25 prosent, ville dette betydd nesten 3,2 milliarder kroner høyere kostnader enn det de virkelig er i 2012. Premienivået i forsikring i samme periode har vist en svakere økning enn den generelle prisvekst på grunn av sterk konkurranse. Dette omtales nærmere i et eget avsnitt i denne statusrapporten for skadeforsikring.

Premieinntektene fordelt på hovedbransjer

Figur 2

Skadeforsikringsselskapene har hovedtyngden av premieinntekten fra motorvognforsikringer med 38 prosent. Motorvognforsikringer omfatter alle typer kjøretøy slik som personbiler, lastebiler, busser og motorsykler. Personrelaterte skadeforsikringsprodukter står for 15 prosent av premieinntektene, og disse fordeler seg på den lovpålagte yrkesskadeforsikringen med 5 prosent og utover lov om yrkesskade ("trygghet") med 3 prosent. Ulykkesforsikringer står for 3 prosent.

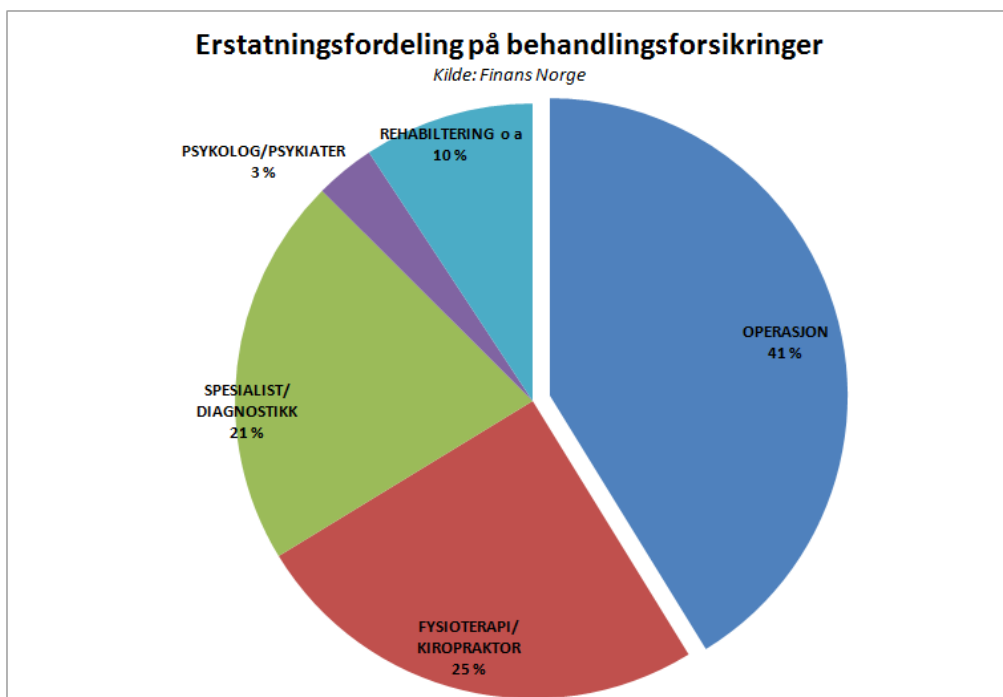
I de seneste årene har barneforsikringer, forsikringer av kritisk sykdom og behandlingsforsikringer vært et økende markedsområde. I 2012 har nær 360 000 personer forsikret seg mot helsekø, mens det så sent som i 2003 bare var rundt

34 000 personer som hadde denne forsikringsdekningen. Det er bedriftene som hovedsakelig tegner en slik behandlingsforsikring for sine ansatte. Tidligere var det mer vanlig å forsikre spesielle nøkkelpersoner i bedriftene, mens det nå er vanlig at alle ansatte er dekket.

Hva dekker behandlingsforsikring av skader?

Det kan være noe varierende skadetyper som dekkes fra ett forsikringselskap til et annet, men hovedsakelig er det utgifter til sykehusopphold og operasjoner, samt fysioterapi/kiropraktor som står for den største andelen av erstatningskostnadene. Denne formen for forsikring kan i noen grad sies å fylle ut det offentlige helsevesenet for lidelser som er mer å betrakte som slitasjeskader. Mange kan oppleve lengre perioder med sykefravær som følge av problemer med rygg, nakke, skuldre og lignende, og med dertil hørende sykefravær. Behandlingsforsikringen garanterer for rask behandling ved et privat sykehus i Norge eller i utlandet.

Figur 3

Gunstig skadeprosent på private boliger

Vinteren 2010 medførte store erstatninger etter frostskafer på villa, hjem og hytte, mens 2011 og 2012 ble år med færre vannskafer og færre brannskafer. For hver premiekroner som kom inn i 2012, ble rundt 60 øre betalt til forsikringstakerne som hadde skade, mot 75 øre i 2011 og hele 90 øre i 2010. Den lave skadeprosenten i 2012 skyldes at erstatning etter brann var nesten 500 mill kr lavere enn i 2011 noe som betyr 12 prosent lavere erstatning. Erstatning etter vannskafer var rundt 360 mill kr lavere i 2012 enn i 2011, og hele 750 mill kr lavere enn i 2010.

Færre branner og lavere erstatning

Antall branner på private boliger i 2012 var rundt 8 prosent færre enn både 2010 og 2011. Brannerstatningene ble redusert med 12 prosent fra 2011 og 18 prosent fra 2010, og i 2012 utgjorde brannerstatningen 2,2 milliarder kr.

Av 1000 forsikrede boliger er det 7 til 8 som får en brannskade i løpet av et år, men det er ikke alltid konsekvensen er så stor av en brann. Hvis det har vært mange lynnedslag i et område kan det oppstå mange branntilløp, men ofte er slike skader relativt små i omfang og konsekvens.

Reduserte vannskader i 2012

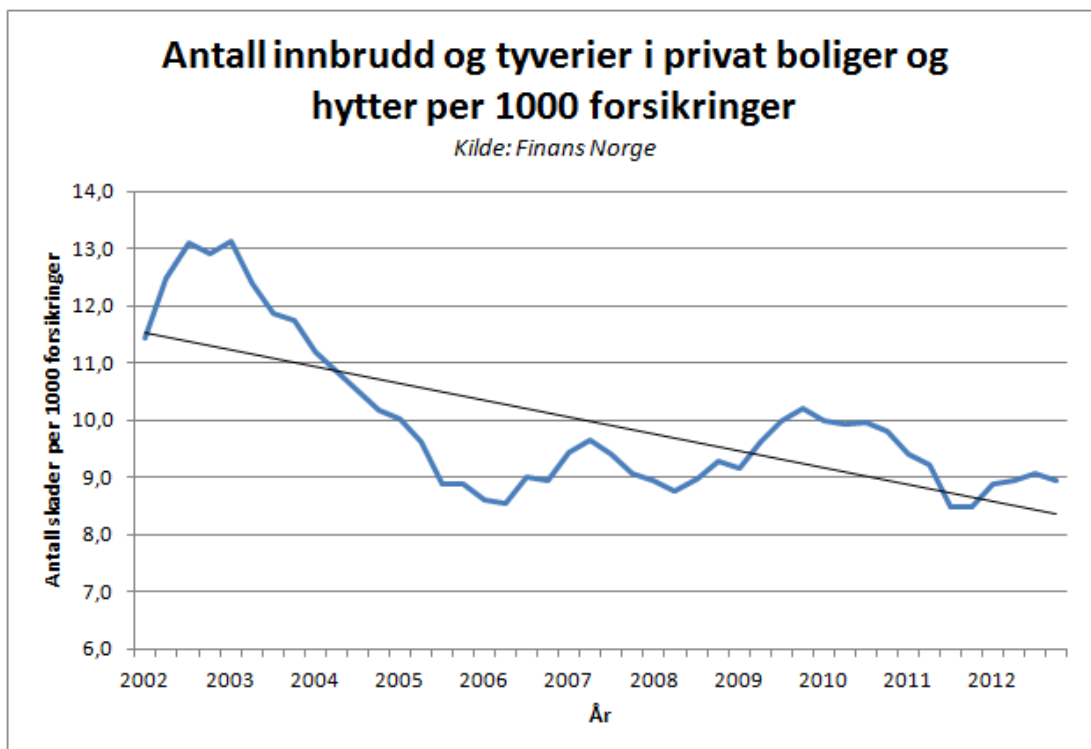
Erstatninger etter vannskader i private boliger utgjorde 2 milliarder kr i 2012, mot 2,5 milliarder kr i 2011, mens det i "toppåret" 2010 ble erstattet vannskader for drøyt 2,7 milliarder kr. 2010 var det første året hvor vannskadeerstatningen oversteg erstatningen etter brann på private boliger.

I "toppåret" 2010 var det 23 vannskader per 1000 boliger, mens det i 2012 var 15.

Økning i tyveri og innbrudd

I figur 4 vises utviklingen fra 2002 fram til 2012 i skadefrekvensen på antall tyveri og innbrudd sett i forhold til antall 1000 forsikringer (antall hus, hjem/innbo og hytte). Som en ser av figuren har frekvensen variert over tid, med et foreløpig bunnår i 2011, mens det i 2012 igjen øker noe. Det kan også se ut til at tyveriene er mer målrettede ved at verdiene som blir tatt er større.

Figur 4

Skadeprosent på næringsbygg normalisert

I 2011 utgjorde erstatningene 82 prosent av premieinntekten på næringsforsikringer, mens de i 2012 utgjorde rundt 60 prosent. I stor grad skyldes forbedringen i skadeprosent at storskadene i 2012 var fraværende. Erstatning etter brann i næringsbygg var 2,2 milliarder i 2012, av et totalt erstatningsvolum på næring på 4,6 milliarder kr. I 2012 var brannerstatningene hele 1,2 milliarder lavere enn i 2011 og de var også 700 millioner kr lavere enn i 2010. Mens erstatning etter vannskade hadde en svak økning fra 2011 til 2012, med 2,3 prosent. Totalt ble vannskader erstattet med 1,2 milliarder kr i 2012. Til tross for at antall innbrudd, tyveri og ran er redusert fra 2011 til 2012 med nesten 20 prosent, har erstatningene økt. Det vil si at det er dyrere varer som er tatt og at det kanskje er mer målrettede tyver som har vært på ferde.

Hvordan oppstår en vannskade på næringsbygg?

I figur 5 vises det hvor en vannskade oppstår (kilden til at vannskade oppstår). Som en ser av figuren var det i 2012 mest erstatning hvor kilden var metallrør, mens hovedkilden i 2011 var rørkoplinger og sluk. Det er viktig å merke seg at næringsbygg i denne sammenhengen også inkluderer bygninger innen landbruket.

Figur 5

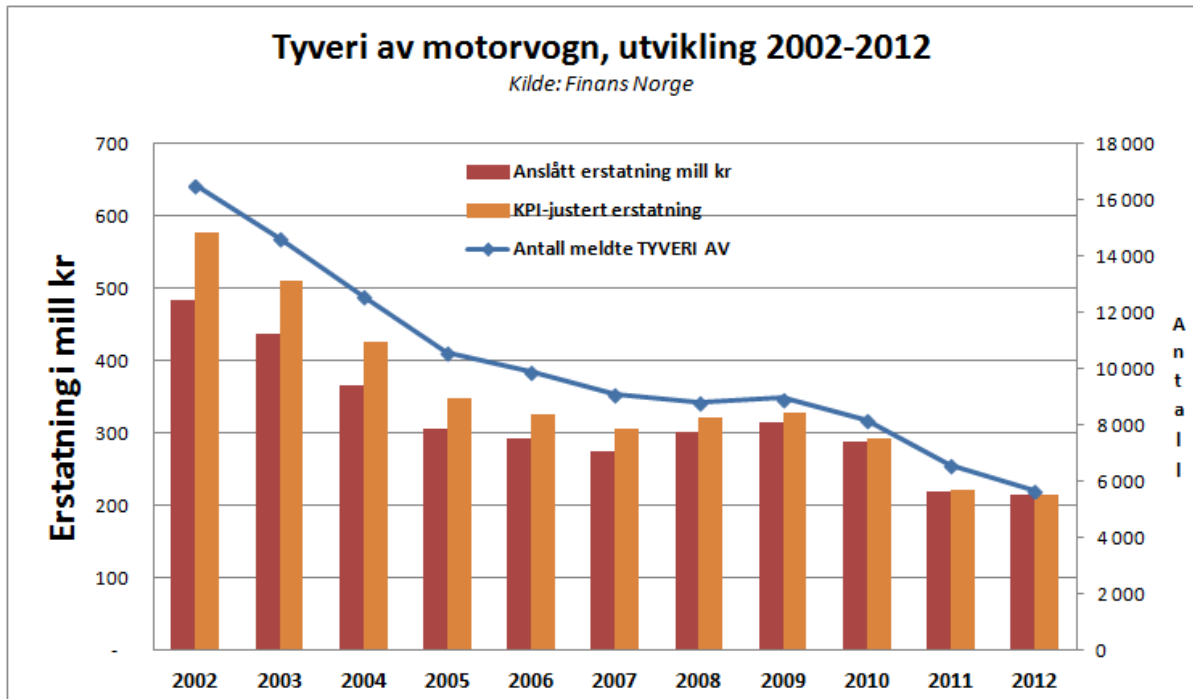

Stabilt resultat på motorvogn

Til tross for et stort salg av nye biler i 2011 og nesten like mange i 2012, ble de samlede erstatningene i 2012 svakt over 2011 med en økning på 1,7 prosent. I 2012 ble det erstattet 711 000 skadede kjøretøy med til sammen 12 milliarder kr. Den

største prosentvise erstatningsøkningen var det på glasskader med drøye 10 prosent og totalt ble 225 000 glasskader erstattet med til sammen 1,3 milliarder kr. Til tross for reduksjon på nesten 9 prosent i antall kaskoskader, økte erstatningen med 5 prosent. Skadefrekvensen (antall motorvognskader i forhold til antall forsikrede kjøretøy) er på rundt 22 prosent i løpet av et år for alle typer av kjøretøy. Se figur 6.

Figur 6

Stor reduksjon av biltyverier

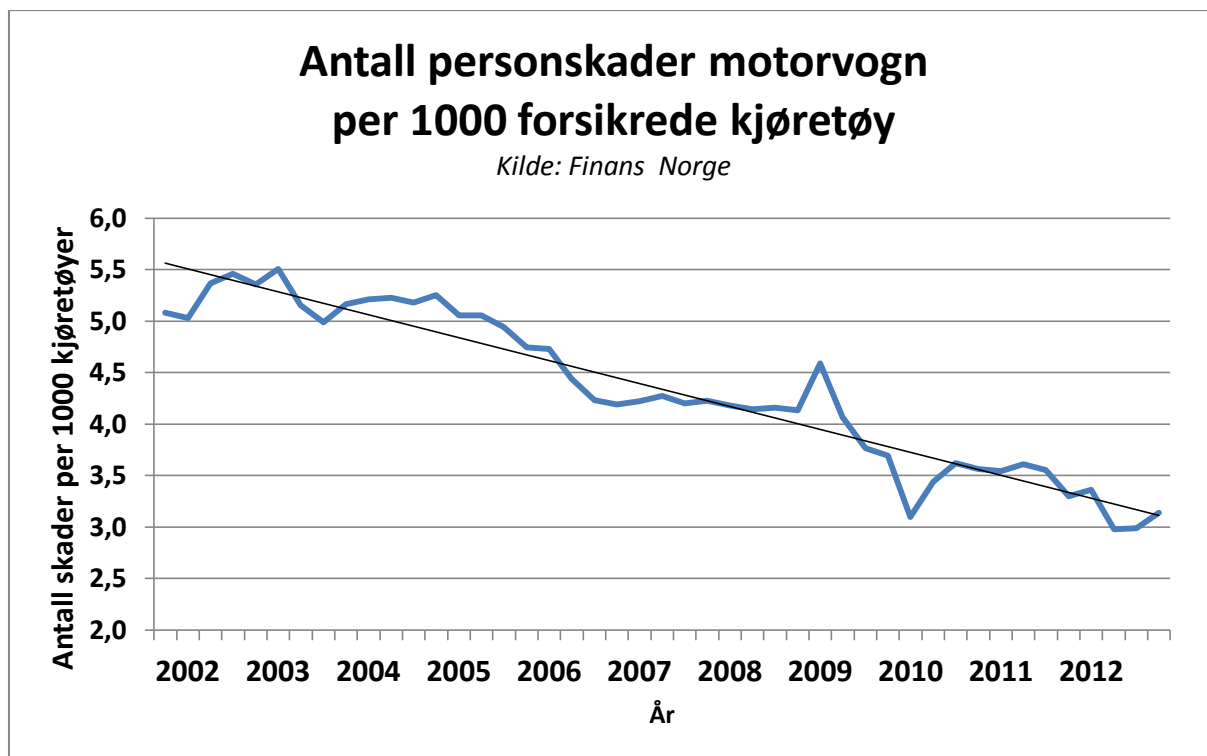
Tyveri av og fra bil utgjør en stadig mindre andel av de totale erstatningene, noe som følger naturlig av bedre sikrede biler, blant annet at alle nye personbiler nå har startspærre. For ti år siden utgjorde erstatning etter biltyverier 8 prosent av totale motorvognererstatninger, mens de i 2012 utgjorde bare 3 prosent av de samlede erstatningene på 12 milliarder kr. For ti år siden ble det stjålet mellom 13 og 14 tusen biler i året, mens det i 2012 bare ble stjålet i underkant av 6 000 biler. Tilsvarende reduksjon har det også vært i utviklingen av antall tyverier fra bilene. For ti år siden ble det meldt inn rundt regnet 20 tusen slike skader, mens det i 2012 bare ble meldt inn 7 000 slike skader.

Antall personskader reduseres

Antall personskader de siste ti årene er redusert med rundt 25 prosent, mens inflasjonsjusterte erstatninger har vist en svak vekst i løpet av en tiårsperiode. Av figur 7 ser en klart at antall personskader har hatt en nedadgående tendens også når en tar hensyn til antall forsikrede kjøretøy. I perioden 2007 og 2008 var det relativt stabilt, med etter en midlertidig topp i 2009 er det en jevn reduksjon i skadefrekvensen, noe som kan forklares ut fra at nyere biler er sikrere enn de gamle. Utviklingen i antall personskader kan også sees i sammenheng med antall

dødsulykker i trafikken. I 2012 var det 154 drepte, noe som er 14 færre enn i 2011. Ikke siden 1950 har det vært færre drepte i trafikken i Norge.

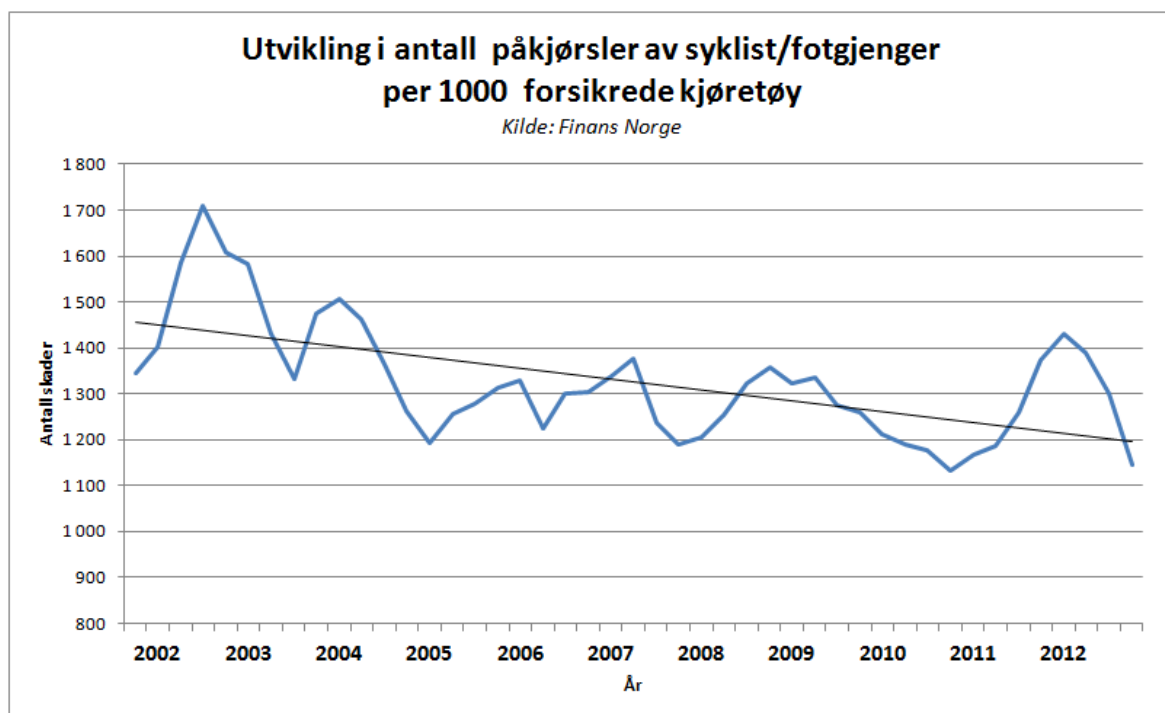
Figur 7

Hva med de myke trafikantene?

Selv om antall personskader i trafikken er jevnt synkende i de senere årene, har det vært en økning av ulykker i 2012 hvor påkjørsel av myke trafikanter har vært motparten i en ulykke. Se figur 8 som viser antall påkjørsler av syklister eller fotgjenger i forhold til antall forsikrede kjøretøy. Denne økningen i 2012 stemmer også overens med tall fra Statens vegvesen og Transportøkonomisk Institutt (TØI), hvor de også påpeker at det er enkelte aldersgrupper som utmerker seg. Eldre i fotgjengerfelt og syklende barn i alderen 10-14 år er de mest utsatte gruppene.

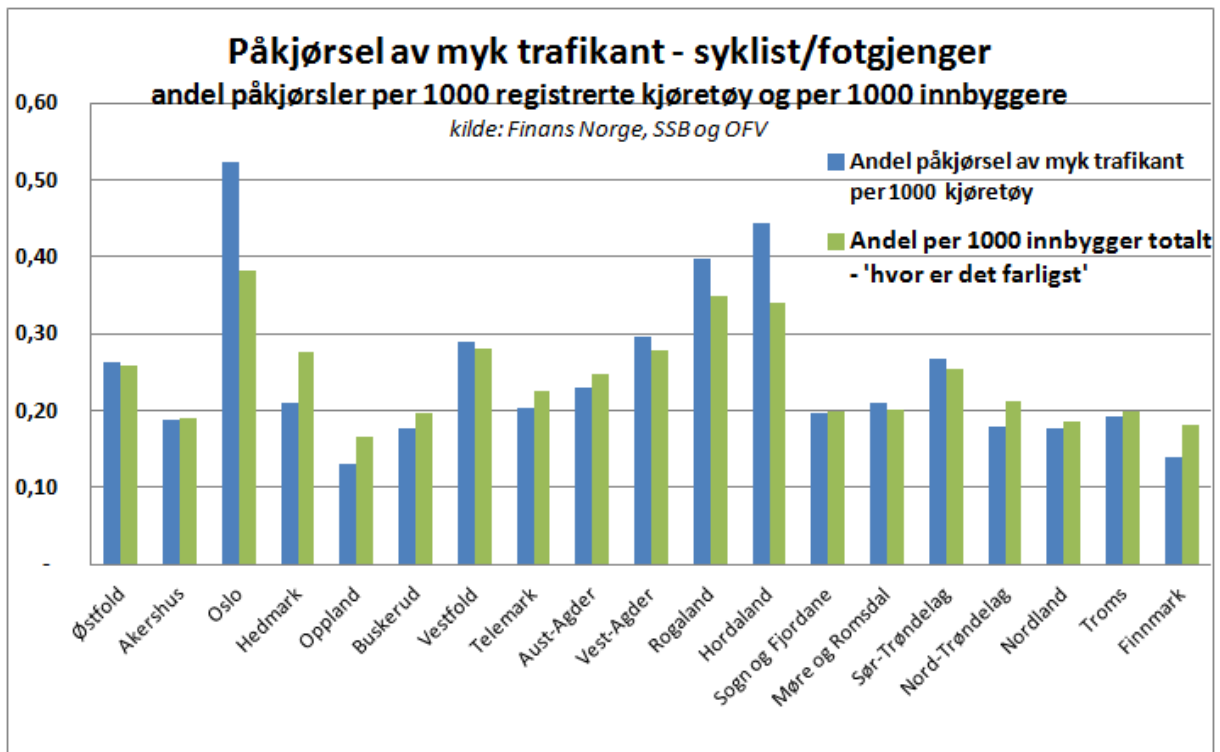
Figur 8

Hvor er det farligst for myke trafikanter?

I figur 9 vises det i hvilket fylke det er farligst å være myk trafikant, og samtidig vises hvilket fylke som har bilister som oftest kjører på en myk trafikant. Her ser en at det naturlig nok er farligst å være fotgjenger eller syklist i byene og da spesielt i Oslo, men at det er nesten like farlig å være myk trafikant i Rogaland og Hordaland. I Akershus ser det ut til å være færre slike påkjørsler, selv om Akershus også må regnes som ganske tettbefolket/tettbebygget. Kanskje er det bedre trafiksikkerhetstiltak her? Likeledes ser det bra ut i Oppland og i de nordligste fylkene.

Figur 9

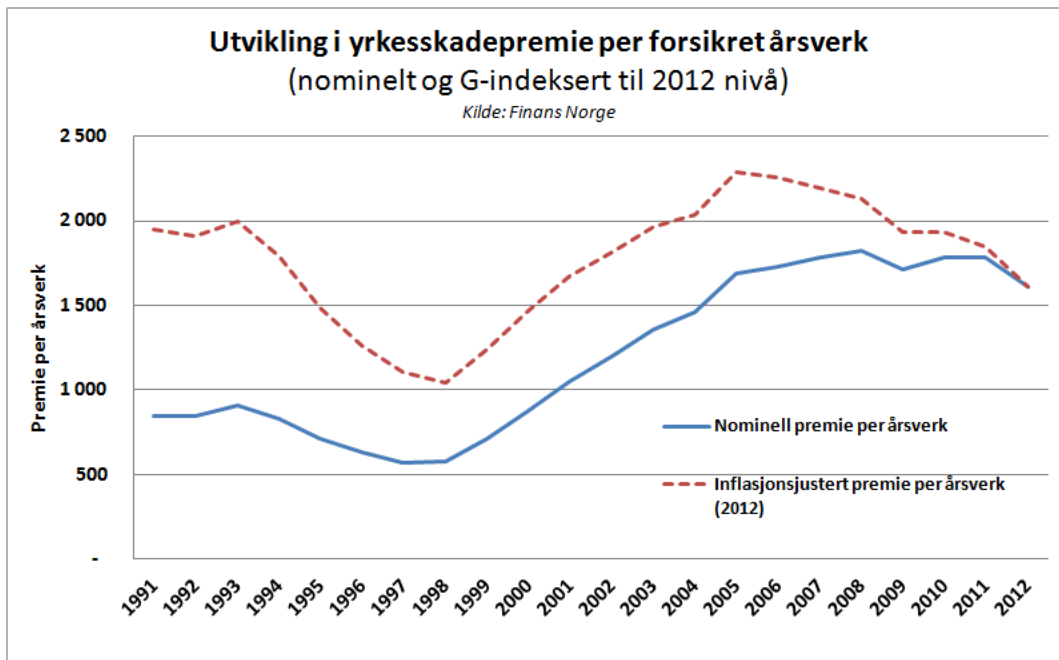
Gunstig utvikling i yrkesskader

Etter mange år med lovpålagt yrkesskadeborsikring, ser det endelig ut til at utviklingen i yrkesskader er redusert. Yrkesskader har som kjent en lang avviklingstid. Det kan ta lang tid fra skade inntreffer til den meldes forsikringsselskapet, og det kan ta lang tid å avklare årsakssammenheng og endelig utmåling av erstatning ut fra hvor varig skaden viser seg å bli. Det er særlig yrkessykdom hvor avviklingstiden er ekstremt lang. Fortsatt ved utløpet av 2012 er det gjenstående erstatningsavsetning på skadeårene 1990 og 1991.

Det at de samlede yrkesskadeerstatningene ser ut til å reduseres, kan ha sammenheng med en del faktorer som har virket over tid. Slik som at det er færre sysselsatte i risikoutsatte næringer, færre som røyker og dermed færre tilfelle av KOLS, samt bedre HMS-tiltak i bedriftene og ikke minst oppfølging av arbeidsmiljøet. Det er også innført flere tiltak fra det offentlige, slik som innføringen av tidsbegrenset uførestønad i 2004 og arbeidsavklaringspenger fra 2009.

Premienivået innen yrkesskadeborsikring har de siste fem årene blitt redusert (justert for økt grunnbeløp G), både på grunn av lavere erstatningsnivå og som følge av økt konkurranse. I figur 10 vises premieutviklingen per forsikret årsverk, både nominelt og indeksert med G-utviklingen.

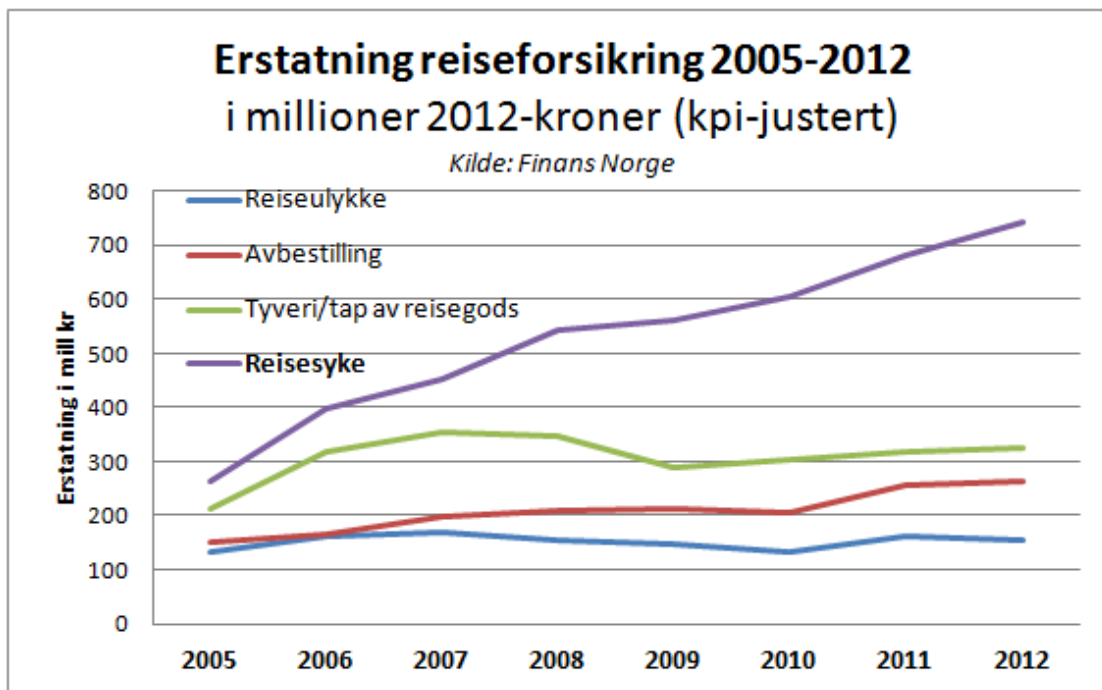
Figur 10

Økt reiseaktivitet ga økte skader på reiseforsikringene

Skadeprosenten på reiseforsikringer ligger rundt 70. Driftskostnadene knyttet til reiseforsikring er gjerne noe høyere enn for andre type private forsikringsprodukter siden mange av reiseskadene innebærer mye bistand for å hjelpe den skadelidte hjem.

Figur 11

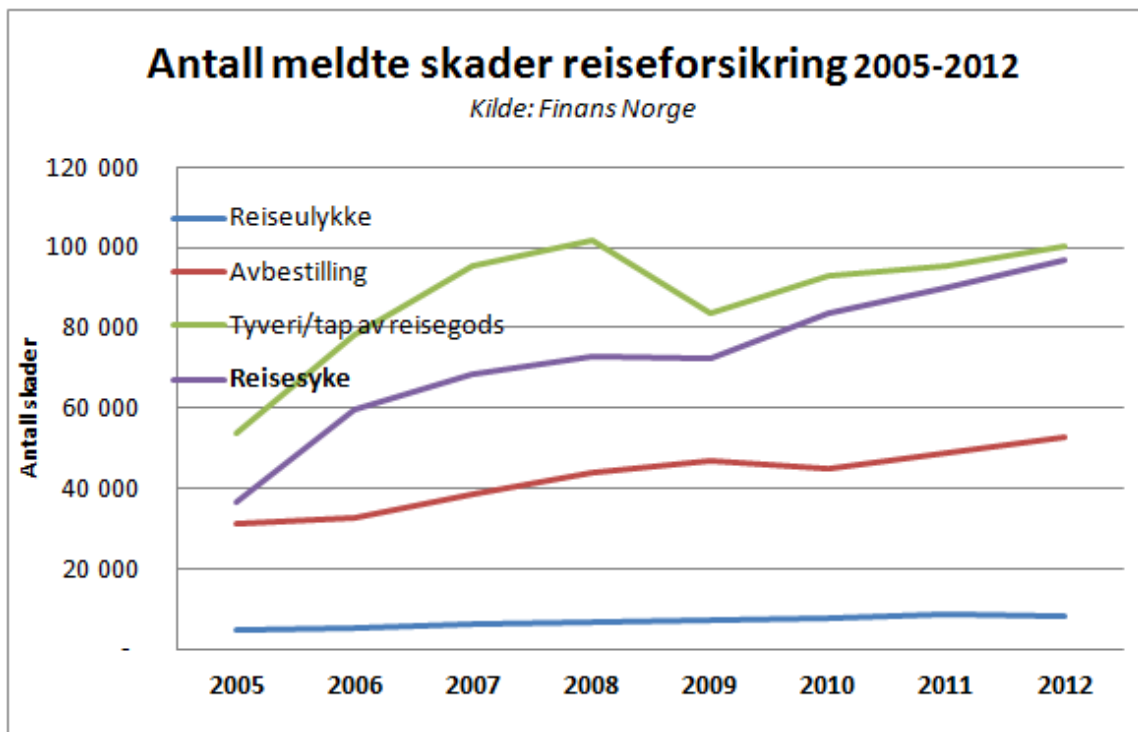

Figur 11 viser utviklingen av erstatninger etter reiseskader fra 2005 fram til 2012. Erstatningene er justert til dagens verdi ut fra KPI (konsumprisindeksen). En ser her at erstatning etter tyveri og tap av reisegods har stabilisert seg fra 2008 og fram til i dag, mens erstatninger etter reisesykdom har vist en eksplosjonsartet økning fra 2005 med nesten en tredobling.

Dette skyldes at flere eldre reiser mer, samtidig som mange oppsøker mer eksotiske reisemål der risikoen for skader er høyere.

Av figur 12 ser en at antall skader innen reiseforsikring til dels følger konjunktorene. I 2008 var det en topp, spesielt på antall meldte tyveri/tap av reisegods, mens antall meldte skader som følge av reisesykdom bare hadde en liten utflating i 2009, før det igjen økte. Antall meldte reisesykdomskrav har nå tatt igjen antall krav etter tyveri/tap av reisegod. I gjennomsnitt var det rundt 12 prosent av forsikringstakerne i 2012 som melder en reiseskade i løpet året, mens i det foreløpige toppåret 2008, var rundt 16 prosent av de forsikrede som meldte en reiseskade.

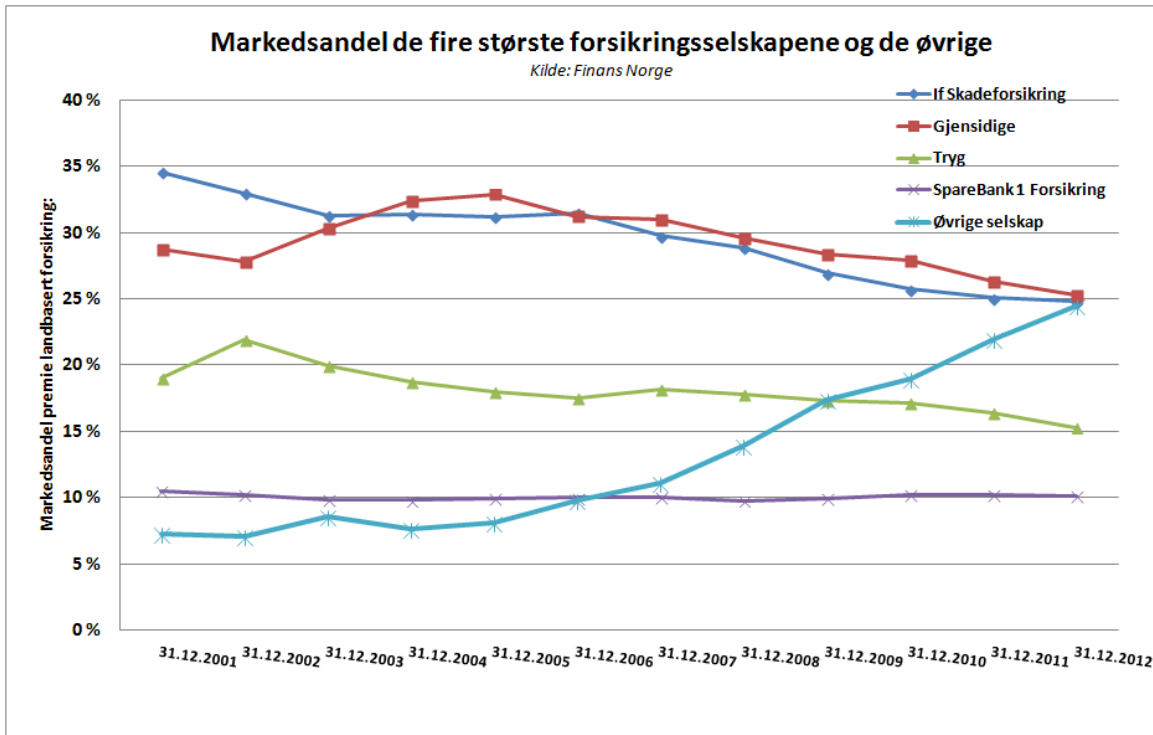
Figur 12

Markedutviklingen

Konkurransen innen skadeforsikring er fortsatt stor og antall aktører i det norske markedet er økende. De fire største selskapene har redusert sin markedsandel fra 92 prosent i 2005 til 75,5 prosent i 2012. I figur 13 ser en at summen av de øvrige selskapene snart er like store som hver av If Skadeforsikring og Gjensidige på rundt 25 prosent.

Figur 13

Resultater i skadeforsikring								
Tall i millioner NOK								
År	2012*	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
RESULTATTALL								
Brutto premie	65 196	62 453	59 407	58 852	57 589	52 955	51 561	49 566
Opptjent premie f.e.r.	56 305	54 580	52 320	50 500	49 348	44 665	43 170	40 145
Påløpne erstatn.f.e.r.	38 416	39 522	37 351	36 816	35 121	32 035	29 453	27 382
Nettofinansinntekter	5 058	4 822	7 721	8 950	-285	5 484	6 792	7 415
Netto driftskostnader	10 563	10 519	10 867	11 529	11 146	9 708	9 779	9 267
Resultat av ordinær virksomhet	15 042	6 708	10 579	9 671	1 907	4 035	9 035	7 708
BALANSETALL								
Premie og erstatningsavsetn.	92 037	90 649	83 940	80 199	77 821	75 110	66 614	65 099
Sikkerhetsavsetninger	29 341	28 779	27 371	26 256	24 813	26 928	24 644	24 274
Andre skattefrie avsetn.**)					12 461	9 315	8 800	8 574
Egenkapital	51 200	42 991	50 473	43 618	27 643	30 519	29 876	25 518
NØKKELTALL								
Skadeprosent f.e.r.	68,2	72,4	71,4	72,9	71,2	71,7	68,2	68,2
Kostnadsprosent f.e.r.	18,8	19,3	20,8	22,8	22,6	21,7	22,7	23,1
Resultatgrad	26,7	12,3	20,2	19,2	3,9	9,0	20,9	19,2
Soliditetsgrad	143,0	131,5	148,8	138,4	131,5	149,5	146,7	145,4
Reservegrad	163,5	166,1	160,4	158,8	157,7	168,2	154,3	162,2
FORVALTNINGSKAPITAL	201 604	192 992	190 069	180 518	175 497	166 719	142 630	134 445
* Foreløpige tall								
** Inngår som en del av egenkapital fra 2009								
Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB)								